

Kriminaliteta in kriminalistično delo v letu 2003

Staš Svetek¹

Večletno naraščanje števila obravnavanih kaznivih dejanj in ukrepov policije na področju kriminalitete se je v letu 2003 ustavilo in ostalo na ravni predhodnega leta. Na kvantitativno ustalitev gibanja evidentirane kriminalitete je najbolj vplivalo natančnejše evidentiranje in prikazovanje policijskega dela na tem področju, usmeritev k prednostnemu obravnavanju manj številnih, vendar hujših in za preiskovanje bolj zahtevnih primerov kaznivih dejanj ter zmerno izboljšanje varnostnih razmer, ki se je odražalo v upadu nedovoljenih migracij, manjšem številu prijavljenih kaznivih dejanj, kot so umori, hude telesne poškodbe, ropi ipd., ter manjšim številom mrtvih in hudo poškodovanih žrtev kaznivih dejanj.

Policija je leta 2003 poslala državnemu tožilstvu kazenske ovadbe in poročila v dopolnitev kazenske ovadbe zaradi 76.643 (77.218) kaznivih dejanj ali 0,7 % manj kot leto prej. V strukturi obravnavane kriminalitete se je nekoliko povečalo število kaznivih dejanj zoper premoženje (od 54.853 na 55.231), zlasti zaradi pogostejših vlomov, medtem ko je število kaznivih dejanj drugih oblik splošne, kakor tudi gospodarske in organizirane kriminalitete statistično upadlo. Na takšno gibanje je najbolj vplivala spremenjena metodologija računalniškega evidentiranja kriminalnih pojavov, zaostritev zakonskih kriterijev za odrejanje preiskovalnih dejanj policije in zaostritev kriterijev za opredeljevanje organizirane kriminalitete.

Policija si je pri preiskovanju kaznivih dejanj prizadevala povečati strokovnost, kar med drugim kaže večje število opravljenih ogledov krajev kaznivih dejanj ter povečan obseg forenzične, analitske in mednarodne dejavnosti. Na področju gospodarske kriminalitete je obravnavala težje primere kot leto prej, policijsko delo pa je olajšalo sprejetje in izvajanje strategije obvladovanja gospodarske kriminalitete. Po drugi strani je bilo največ težav pri preiskovanju premoženjske kriminalitete v večjih urbanih okoljih, zlasti zaradi neustrezne organiziranosti policije na lokalni ravni. Pri odkrivanju prikritih oblik kriminalitete (kot so računalniške zlorabe in zlorabe prepovedanih drog) se je policija še vedno srečevala s težavami zaradi pomanjkanja izkušenih kadrov ter počasnega in nedoslednega izvajanja sprejetih strategij.

Ključne besede: kriminaliteta, kriminalitetna statistika, kazniva dejanja, ovadeni osumljenci, policija, kriminalistično delo.

UDK: 343.3/7(497.4)“2003”

Metodologija

Kriminaliteta in kriminalistično delo v letu 2003 je prikazano na podlagi letnih policijskih poročil, ki so bila pripravljena na podlagi podatkov iz podatkovnih baz centralnega računalnika in drugih podatkov policije. Zaradi metodologije zbiranja podatkov in poročanja o kriminaliteti, ki ne omogoča natančne razmejitve med varnostnimi razmerami in policijskim delom, so statistični podatki o kaznivih dejanjih prepleteni s podatki o kriminalističnem delu. Kriminaliteta in delo sta namreč prikazana glede na število obravnavanih kaznivih dejanj v posameznem časovnem obdobju, kar pomeni kazniva dejanja, za katera je policija ob zaključku obravnave ugotovila, da obstaja podlaga za kazenski pregon in je v tem obdobju državnemu tožilstvu poslala kazenske ovadbe oziroma poročila v dopolnitev kazenske ovadbe.

Statistični podatki o številu obravnavanih kaznivih dejanj, osumljencev in drugih podatkov o kriminaliteti izvirajo iz policijskih evidenc: evidence ovadenih oseb in kaznivih dejanj, evidence zaznav kaznivih dejanj in evidence dogodkov. Podat-

ki ne zajemajo kaznivih dejanj, katerih posledice so bile prometne nesreče (ta so vodena posebej), kazniva dejanja, ki so jih povzročili otroci, pa so prikazana le v statistiki domnevnih kaznivih dejanj, pri katerih ni podlage za kazenski pregon, saj otroci niso subjekt kazenskopravne odgovornosti. Statistika ne odraža celotne kriminalitete. Zbrani podatki so odvisni od subjektov, ki kazniva dejanja prijavljajo, odkrivajo in obravnavajo. Številnejša od uradnih podatkov so zlasti dejanja, pri katerih formalno ni žrtve (npr. trgovanje s prepovedanimi drogami) in pri katerih žrtev ni vedno pripravljena prijaviti dejanja (spolni delikti, dejanja z manjšo premoženjsko škodo, ipd.). Evidentirani podatki so odvisni od stopnje prijavljanja in sposobnosti policije za odkrivanje kaznivih dejanj, prijavljanje pa je odvisno od strpnosti ljudi do posameznih oblik delinkventnega ravnanja, občutka ogroženosti, obsega oškodovanja ter njihovega zaupanja v policijo in pravosodje, odkrivanje pa je odvisno zlasti od učinkovitosti policije.

¹ Staš Svetek, višji kriminalistični inšpektor Uprave kriminalistične policije v Generalni policijski upravi Ministrstva za notranje zadeve Republike Slovenije, Štefanova 2, 1000 Ljubljana.

Vir statističnih podatkov so zamrznjene računalniške baze, ker podatki iz tekočih baz niso primerljivi s preteklimi obdobji. Predkazenski postopki praviloma trajajo dalj časa, zato se podatki o kaznivih dejanjih iz preteklih obdobji v tekoči bazi nenehno spreminjajo. Pogostnost sprememb je obratnosorazmerna s časom, ki je pretekel od zaključka prikazanega statističnega obdobja. Podatki za oddaljena obdobja so bolj ali manj dokončni in se ne spreminjajo več, medtem ko so za bližnje preteklost bolj ali manj nepopolni, verjetnost, da se bodo sčasoma spremenili pa je zelo velika. Pri nekaterih segmentih kriminalitete (npr. pri gospodarski kriminaliteti) so odstopanja med takoj znanimi in naknadno pridobljenimi podatki tako velika, da sploh ne omogočajo kakršnekoli primerjave tekočih podatkov med različnimi obdobji. Iz enakih razlogov kriminalitete v komajda minulem obdobju ni smiselno prikazovati glede na čas storitve, saj je razmeroma veliko domnevnih kaznivih dejanj, ki so bila npr. storjena proti koncu leta 2003, ob pripravi statističnih podatkovnih baz za to leto (npr. januarja 2004) še v fazi policijske preiskave, ki lahko sum storitve potrdi ali ovrže, ali pa sploh še niso bila evidentirana. Zato je kazniva dejanja glede na čas storitve smiselno prikazovati le za oddaljenejša časovna obdobja, z najmanj enoletnim zamikom.

Podatki iz podatkovnih baz centralnega računalnika policije so bili pridobljeni januarja 2004, po zamrznitvi statističnih računalniških baz, kar pomeni, da statistika ne izkazuje naknadno zbranih podatkov o letu 2003, ki so bili evidentirani po zamrznitvi. Statistični podatki so praviloma prikazani primerjalno za obdobje dveh let, kadar je smiselno pa za obdobje petih let. Policijsko delo je statistično prikazano glede na enoto, ki je obravnavala varnostne dogodke in izvajala ukrepe, ter glede na čas obravnave (vložitve kazenske ovadbe ali poročila državnemu tožilcu).

Število v posameznem letu obravnavanih kaznivih dejanj je prikazano po času, ko je policija zanje podala kazenske ovadbe ali poročila državnemu tožilstvu. V obdobju pred letom 2003 informacijski podsistem policije za kriminaliteto ni zagotavljal ustreznih relacij med posameznimi evidentiranimi kaznivimi dejanji in osumljenci na eni strani ter zaključnimi policijskimi dokumenti (kazenskimi ovadbami in poročili državnemu tožilstvu) na drugi strani, zaradi česar ni bilo možno natančno ločiti kaznivih dejanj, za katera je v posameznem letu policija vložila kazenske ovadbe ali poročila državnemu tožilstvu, od tistih, ki jih je še preiskovala, niti ni bilo mogoče ločiti ovadenih osumljencev od osumljencev, za katere je obstajal le sum, da so storili kaznivo dejanje, vendar jih policija (še) ni ovadila državnemu tožilstvu. To pomeni, da ni bilo mogoče prikazati osumljencev iz evidence ovadenih oseb ločeno od osumljencev iz evidence zaznav kaznivih dejanj, niti korektnega števila in deleža preiskanih kaznivih dejanj oz. kaznivih dejanj z ovadenimi osumljenci. Zato so primerjalni statistični podatki za ta leta zgolj orientacijski in se lahko razlikujejo od podatkov v takratnih poročilih.

Leta 2003 je bil način vnosa podatkov v centralni računalniški sistem policije in njihove nadaljnje obdelave izpopolnjen. Vzpostavljene so bile relacije med kaznivimi dejanji, osumljenci in zaključnimi policijskimi dokumenti, s čimer je bil zagotovljen bolj natančen statistični prikaz obravnavanih kaznivih dejanj, ovadenih osumljencev in preiskavnosti kriminalitete, vendar zaradi navedenih pomanjkljivosti iz preteklih let razmeroma kakovostni podatki za leto 2003 niso povsem primerljivi s podatki za prejšnja leta.

Statistika večinoma prikazuje dejanja, za katera je obstajal utemeljen sum, da gre za kazniva dejanja in je policija pri državnem tožilstvu zanje vložila kazenske ovadbe ali poročila v dopolnitev kazenske ovadbe. Statistično obdobje je opredeljeno na podlagi datuma zaključnih dokumentov (dokumenti, datirani z letnico 2003, ki jih je policija evidentirala do zamrznitve podatkovnih baz). Število kaznivih dejanj, ki so jih obravnavale posamezne policijske enote, ni enako številu kaznivih dejanj, ki so bila tam storjena, saj pristojnost območnih policijskih enot ni vezana izključno na kraj storitve kaznivega dejanja.

Policija evidentira organizirano kriminaliteto tako, da policisti ob sestavljanju kazenske ovadbe na podlagi znanih okoliščin o konkretnem primeru in meril za identifikacijo organiziranega ozadja kriminalne dejavnosti presodijo, ali je konkretno kaznivo dejanje bilo posledica organizirane dejavnosti ali ne. Do leta 2003 so veljala merila, po katerih je bilo kaznivo dejanje posledica organizirane kriminalne dejavnosti, če ga je (so) storil(i) član(i) skupine, za katero so morali biti sočasno podani naslednji pogoji:

1. organiziranost skupine,
2. notranja pravila ravnanja,
3. podjetniški način delovanja,
4. pridobivanje premoženjske koristi in/ali družbene moči zaradi ustvarjanja dobička z izvrševanjem uradno pregonljivih kaznivih dejanj.

Poleg tega je moral biti izpolnjen vsaj še eden od naslednjih pogojev:

1. vpliv organizirane kriminalne skupine na politiko, državno upravo, sodstvo, gospodarstvo ali medije,
2. uporaba nasilja ali korupcije,
3. delovanje na mednarodni ravni.

Leta 2003 so bila merila za presojanje organizirane kriminalitete prilagojena Evropolovim kriterijem. Po novih, ostrejših merilih je kaznivo dejanje posledica organizirane kriminalne dejavnosti, če ga je (so) storil(i) član(i) skupine, za katero morajo biti sočasno podani naslednji pogoji:

1. združba vsaj treh ljudi,
2. delovanje v daljšem časovnem obdobju,
3. cilj delovanja je premoženjska korist ali družbena moč,
4. izvrševanje težjih, uradno pregonljivih kaznivih dejanj.

Poleg tega morata biti izpolnjena vsaj še dva od naslednjih pogojev:

1. uporaba nasilja in /ali korupcije,
2. delovanje na mednarodni ravni,
3. vpletenost v pranje denarja,
4. notranja pravila ravnanja skupine,
5. delitev vlog in nalog med pripadniki skupine,
6. uporaba podjetniškega načina delovanja,
7. vplivanje na medije, gospodarstvo, državno upravo ali politiko.

Celotno kriminaliteto sestavljajo splošna (krvni, spolni, premoženjski delikti), gospodarska (poslovne goljufije, zlorabe položaja ali pravic ...) in posebne oblike kriminalitete (računalniška kriminaliteta, prepovedane droge, orožje in razstrelilne snovi, ilegalne migracije, ponarejanje denarja, prostitucija, korupcija ...). Poleg tega sta prikazani tudi organizirana in mladoletniška kriminaliteta, ki lahko obsegata katerokoli od prvih treh oblik. Metodologija statistične obdelave podatkov ne omogoča ločenega prikaza kaznivih dejanj splošne kriminalitete od kaznivih dejanj posebnih oblik kriminalitete.

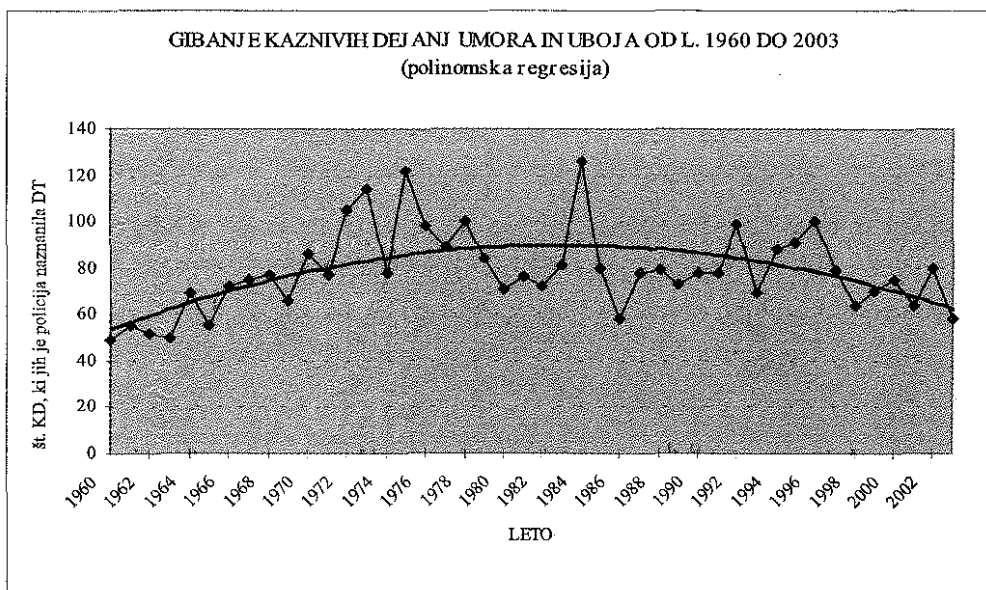
Za dolgoročno statistično analizo in prognozo kriminalitete, ki temelji na preteklem gibanju odkritih primerov, so najprimernejše policijske evidence, saj vsebujejo najbolj popolne podatke o številu varnostnih pojavov v določenem obdobju in na določenem območju. Vendar je treba pri ocenjevanju dinamike kriminalnih pojavov čim bolj izločiti vpliv intenzitete policijskega dela in metodologije evidentiranja. Statistična ocena zato ne more temeljiti na celotnem obsegu evidentirane kriminalitete, ki ga določajo najpogostejša kazniva dejanja z razmeroma največjim temnim poljem, pač pa le na posameznih vrstah kaznivih dejanj, za katera je značilna razmeroma

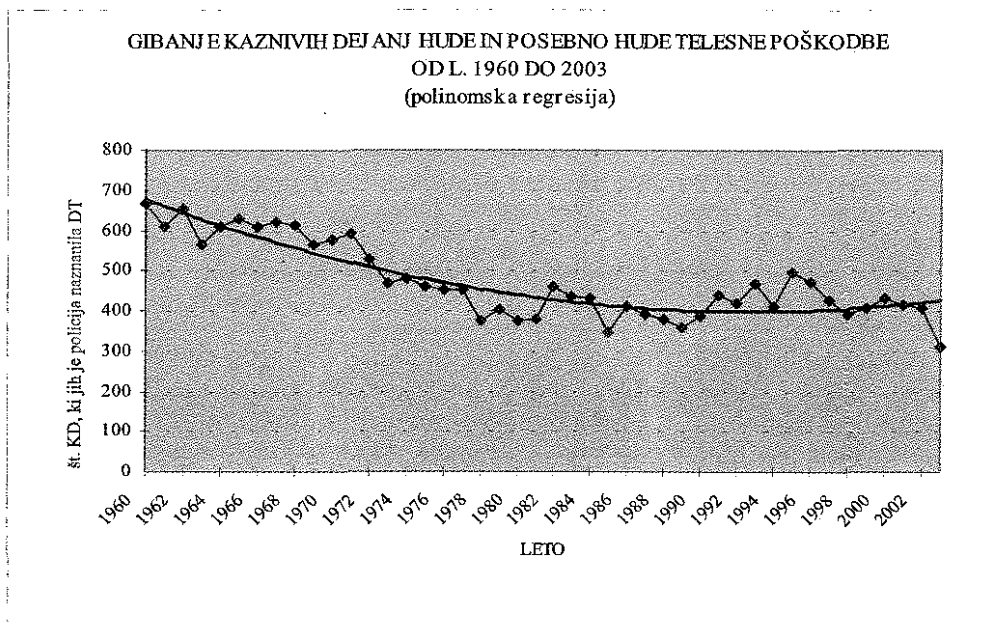
velika stopnja prijavljanja. Časovna vrsta, ki kaže na gibanje posameznih vrst kriminalitete, mora biti zadosti dolga, tako da za tehtno napoved dinamike v naslednjem obdobju potrebujemo podatke za najmanj dvajset let nazaj.

1 Varnostne razmere in policijsko delo

1.1 Analiza in ocena varnostnih razmer

Slovenija je v primerjavi z drugimi evropskimi državami zmerno obremenjena s kriminaliteto, vendar se struktura in obseg kaznivih dejanj razmeroma hitro spreminjata. Sproščeni prometni tokovi po umiritvi težavnih razmer na Balkanu in odpiranje v evropski prostor so pomemben zunanji dejavnik, ki vpliva na delo policije. Poleg številnih pozitivnih posledic, kot je pretok idej in kapitala, pa integracija prinaša tudi nekatere negativne varnostne posledice, zlasti širitev kriminalne dejavnosti in njeno internacionalizacijo. Pri boju zoper mednarodno kriminaliteto je bistvenega pomena dobro sodelovanje s tujimi varnostnimi organi. Na pojavne oblike kriminalitete poleg ilegalnih migracij vpliva stopnjevanje povezanosti, organiziranosti in profesionalnosti storilcev kaznivih dejanj, naraščanje števila odvisnikov od prepovedanih drog ipd. Velik del premoženjske kriminalitete se kaže kot sekundaren, kot posledica širše družbene problematike zlorabe prepovedanih drog, saj so odvisniki vse pogosteje storilci premoženjskih kaznivih dejanj. Hiter razvoj komunikacijskih sredstev in migracijski tokovi omogočajo širitev mednarodne kriminalne in tudi teroristične dejavnosti, čedalje več je zahtevnejših primerov gospodarske kriminalitete, povezane s korupcijo in finančnimi malverzacijami. Zaskrbljujoče je tudi postopno spreminjanje vzrokov za najhujša nasilna kazniva dejanja zoper življenje in

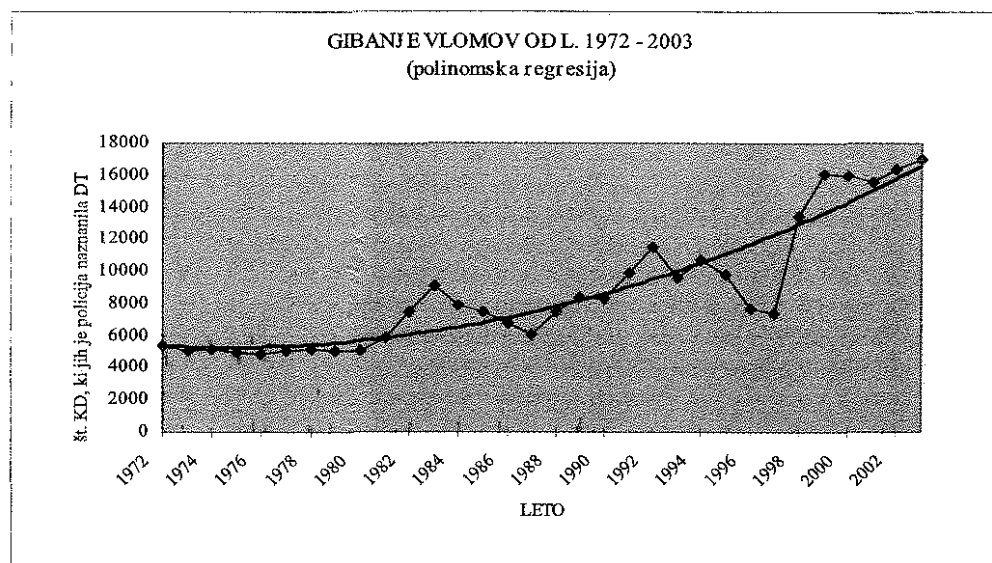

telo, ki jih storilci pogosteje izvršujejo iz koristoljubja in na organiziran način, kot so npr. umori po naročilu.

V naslednjih letih bo ogroženost ljudi s tradicionalnimi oblikami kriminalitete predvidoma ostala na enaki ravni, več pa bo organiziranih in s koristoljubjem pogojenih oblik kriminalitete mednarodnih razsežnosti. Nanjo bo vplival imigracijski pritisk iz držav, ki ne bodo zajete v evroatlantske integracije, mednarodni boj s terorizmom in sproščen pretok blaga in kapitala ob vstopu Slovenije v EU.

Trendi nadaljnega razvoja kriminalitete temeljijo na dolgoročni statistični analizi gibanja obravnavanih kaznivih dejanj. Analiza zajema kazniva dejanja v obdobju od leta 1960 do 2003, in sicer tiste vrste (umore in uboje, hude in posebno hude telesne poškodbe, vlome, rope in roparske tatvine), pri katerih je stopnja prijavljanja razmeroma visoka (in imajo majhno temno polje), kjer se inkriminacija ob spremembah kazenske zakonodaje ni bistveno spreminjala in kjer gibanje čim manj odraža intenzivnost oz. spremembe metodologije evidentiranja policijskega dela.

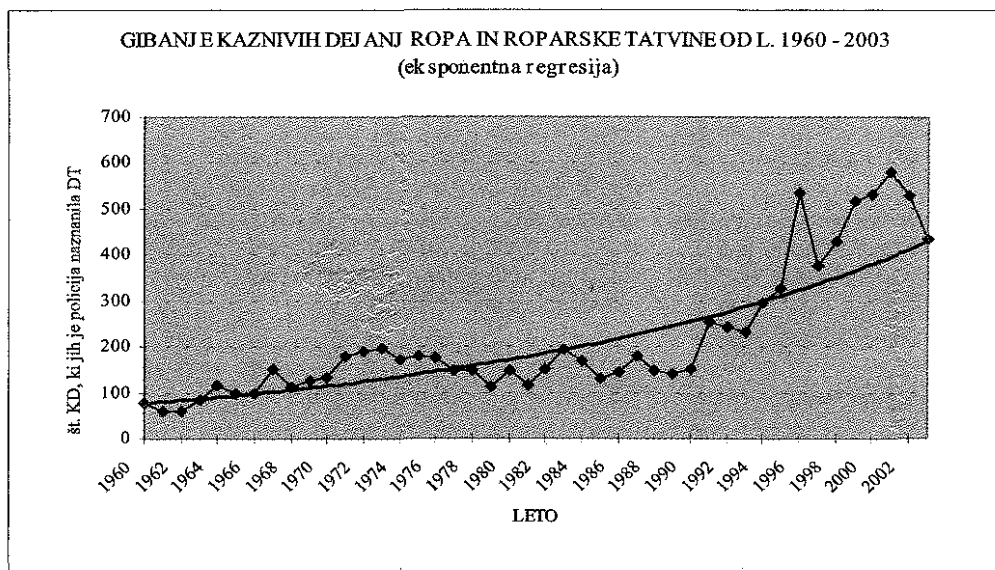

Analiza kaže, da se je naraščanje skupnega števila umorov oz. ubojev, ki je bilo značilno zlasti v 60. in prvi polovici 70. let prejšnjega stoletja, umirilo in postopoma upada. Upada tudi število hudih in posebno hudih telesnih poškodb, spreminjajo pa se vzroki tovrstnega nasilja. Tradicionalne, emotivno pogojene oblike upadajo (hude telesne poškodbe pri pretepih, umori zaradi ljubosumnja ipd.), medtem ko se stopnjuje nasilje zaradi koristoljubja, pri čemer so storilci čedalje bolj organizirani in brezobzirni.

(Gibanje vlomov je zaradi njihove množičnosti in izločitve morebitnega vpliva prehoda na računalniško obdelavo podatkov v organih za notranje zadeve v začetku sedemdesetih let prikazano le od leta 1972 dalje).

vanje bolj zahtevnih primerov kaznivih dejanj, manjša intenzivnost odkrivanja prikritih oblik kriminalitete, zmerno izboljšanje varnostnih razmer ter natančnejše evidentiranje in prikazovanje policijskega dela na tem področju.

Policija je poslala državnemu tožilstvu kazenske ovadbe in poročila v dopolnitev kazenske ovadbe zaradi 76.643 (77.218) kaznivih dejanj ali 0,7 % manj kot leto prej. Zaradi suma storitve kaznivih dejanj je bilo ovadenih 18.817 (19.550) oseb ali 3,7 % manj kot leto prej. Med ovadenimi osebami se je povečal delež žensk (s 14,5 na 15,8 %) in povratnikov (z 28,2 na 32,1 %) ter upadel delež mladoletnikov (z 12,0 na 11,4 %). Slovenskih državljanov je bilo 89,4 %, med 5.776 ovadenimi, za katere je policija pridobila podatek o narodnosti, pa je bilo 82,1

Varnostne razmere v letu 2003 so se v primerjavi s prejšnjim letom zmerno izboljšale, kar se je odražalo v upadu nedovoljenih migracij, manjšem številu prijavljenih kaznivih dejanj, kot so umori, hude telesne poškodbe, ropi ipd., ter manjšim številom mrtvih in hudo poškodovanih žrtev kaznivih dejanj. Kljub temu so na delo policije vplivala nekatera posebej huda kazniva dejanja, ki so zahtevala večje angažiranje policistov. Poleg tega se je policija še naprej soočala z zapletenimi primeri gospodarske kriminalitete in številnimi primeri premoženjskih deliktov, katerih storilci so uživalci prepovedanih drog.

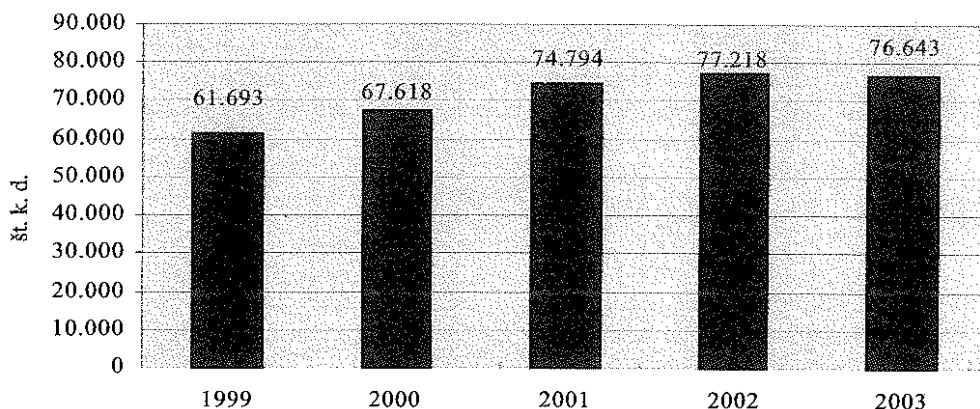
1.2 Obseg obravnavane kriminalitete v letu 2003

V letu 2003 se je ustavilo večletno naraščanje števila obravnavanih kaznivih dejanj in ukrepov policije na področju kriminalitete. Na to je med drugim vplivala usmeritev k prednostnemu obravnavanju manj številnih, vendar hujših in za preisko-

% Slovencev, 4,2 % Muslimanov, 3,5 % Romov, 2,9 % Srbov idr. S kaznivimi dejanji so storilci poškodovali oziroma oškodovali 45.212 (46.548) oseb ali 2,9 % manj kot v letu prej. Med žrtvami se je povečalo število otrok (s 767 na 833). Zaradi suma storitve kaznivih dejanj so bile 40.819-krat (43.698-krat) obravnavane fizične in 193-krat (240-krat) pravne osebe.

Gibanje posameznih vrst kaznivih dejanj večinoma ne kaže posebnega odstopanja v primerjavi s predhodnim letom. Precej se je povečalo število kaznivih dejanj zoper zakonsko zvezo, družino in mladino (s 384 na 726), kaznivih dejanj prisiljenja (z 12 na 26), zatajitve (s 1.170 na 1.588), odušitva (s 6 na 59), organiziranja denarnih verig in nedovoljenih iger na srečo (z 2 na 14), zlorabe notranje informacije (z 0 na 9), jemanja in dajanja podkupnine (s 26 na 45), po drugi strani pa se je precej zmanjšalo število kaznivih dejanj kršitve tajnosti občil (z 22 na 8), kršitve nedotakljivosti stanovanja (s 427 na 344), spolnega napada na osebo, mlajšo od 15 let (z 239 na

Kazniva dejanja v letih 1999 – 2003

196), nepravilne proizvodnje in prometa z mamili (s 1.164 na 775), poškodovanja tuje stvari (s 6.356 na 5.758), poslovne goljufije (z 2.079 na 1.672), ponarejanja in uporabe ponarejenih vrednotnic ali vrednostnih papirjev (z 910 na 120) itd.

Državnemu tožilstvu je policija poslala tudi poročila o 12.004 (11.690) domnevnih kaznivih dejanjih, pri katerih ni potrdila suma storitve ali pa ni bilo podlage za kazenski pregon.

1.3 Policijsko delo

Delež preiskanih kaznivih dejanj, za katera je policija državnemu tožilstvu poslala kazensko ovadbo in/ali poročilo v njeno dopolnitev, je v letu 2003 znašal 45,7 %².

Opravljenih je bilo 25.781 (24.351) ogledov kraja kaznivega dejanja ali 5,9 % več, 1.615 (2.035) hišnih preiskav ali 20,6 % manj in 175 (168) osebnih preiskav ali 4,2 % več kot leto prej, pri čemer so policisti 12.086-krat (11.420-krat) zasegli različne predmete.

Policija je nadaljevala s preiskovanjem težjih nepojasnjenih primerov kaznivih dejanj iz prejšnjih let, največ težav pa je imela pri preiskovanju premoženjske kriminalitete v večjih urbanih okoljih, zlasti zaradi neustrezne organiziranosti policije na lokalni ravni. Na področju gospodarske kriminalitete je

policija obravnavala manj, vendar težje primere kot leto prej, delo pa je olajšalo sprejetje in izvajanje strategije obvladovanja gospodarske kriminalitete. Pri odkrivanju prikritih oblik računalniške kriminalitete in zlorabe prepovedanih drog se je policija še vedno srečevala s težavami zaradi pomanjkanja izkušenih kadrov ter počasnega in nedoslednega izvajanja sprejetih strategij, na taktiko preiskovanja organizirane kriminalne dejavnosti pa je vplivala zaostritev zakonskih meril za odrejanje preiskovalnih dejanj policije.

Po drugi strani pa se je zaradi čedalje večje vpetosti slovenske policije v mednarodno okolje še naprej povečeval obseg mednarodnega operativnega sodelovanja. Posodobitev računalniške opreme, dostop do novih podatkovnih baz generalne skupščine Interpola z mednarodno elektronsko pošto, vzpostavitev nacionalne enote Europola in namestitvev slovenskega uradnika za zvezo v SECI centru v Romuniji, vse to je povečalo izmenjavo sporočil s tujimi varnostnimi organi. Največ sporočil je bilo izmenjanih z nacionalnimi centralnimi enotami Interpola iz Romunije, Italije, Nemčije in Moldavije. V letu 2003 je bilo na podlagi mednarodnega sodelovanja na novo odprtih 11.723 zadev, rešenih pa je bilo 2.426 zadev iz tekočega in preteklih let.

Center za forenzične preiskave je prejel 4.346 (4.174) ali 4,1 % več zaprosil za preiskavo in strokovno mnenje. Zmanjšalo

Kazniva dejanja v letih 1999 – 2003

	1999	2000	2001	2002	2003
Kazniva dejanja	61.693	67.618	74.794	77.218	76.643
K.d. z znanimi osumljenci	29.766	31.708	35.209	36.744	35.014
Delež k.d. z znan. os. (v %)	48,2	46,9	47,1	47,6	45,7

² Primerjalni podatki za prejšnja leta zaradi uvodoma predstavljenih razlogov niso natančni in so zgolj orientacijski.

Preiskovalna dejanja v letih 2002 – 2003

	2002	2003	Porast/upad (v %)
Ogled kraja k.d.	24.351	25.781	5,9
Hišne preiskave	2.035	1.615	-20,6
Osebnostne preiskave	168	175	4,2
Zaseg predmetov	11.420	12.086	5,8

se je število preiskav sledi orodja in orožja ter vzorcev prepovedanih drog, povečalo pa se je število preiskav v daktiloskopskem laboratoriju. Po ponovni uvedbi preiskav ponarejenih kovancev in bankovcev je bilo opravljenih 486 (88) tovrstnih preiskav. Strokovnjaki centra za forenzične preiskave so opravili 1.065 (1.432) postopkov preverjanja identitete, sodelovali pri 36 (42) ogledih krajev kaznivih dejanj in v 29 (28) primerih podali strokovna mnenja pred sodiščem.

V okviru drugih oblik strokovne podpore preiskovanju kriminalitete je bilo izdelanih 10 (14) računalniško sestavljenih slik neznanih storilcev kaznivih dejanj izsiljevanja, oboroženega ropu v trgovini, spolnega napada na osebo, mlajšo od 15 let, posilstva, poskusa umora, vloma in velike tatvine. V enem primeru je bila računalniško sestavljena slika zaradi preskopih podatkov neprimerna za policijsko uporabo. Za objavo v medijih je bila pritejena fotografija neidentificiranega trupla žrtve železniške nesreče. Vzporedno z obrazno identifikacijo je policija razvijala tudi evidence fotografiranih oseb, osebnih opisov in računalniško sestavljenih slik. Za uporabo poligrafske metode je bilo 14 (21) predlogov, od katerih je bil 8 (15) realiziranih. Poligrafska metoda je bila uporabljena predvsem pri izločanju večjega števila oseb iz kroga osumljencev pri preiskovanju določenega kaznivega dejanja.

Strokovnjaki policije za računalniško kriminaliteto in kriminalistično analitiko so sodelovali pri preiskovanju številnih kaznivih dejanj, ki so bila storjena s pomočjo računalniške tehnologije. Na policijskih upravah so bili opremljeni s kompleti računalniške opreme za zasedanje podatkov. Izdelane so bile analize v zvezi s pogrešanimi osebami, ropi, umori, tatvinami osebnih vozil in plovil, korupcijo in ogroženostjo z mednarodnim terorizmom. Rezultati analitičnega dela so prispevali k uspešni realizaciji posameznih operativnih primerov, analitična podpora pri preiskovanju kaznivih dejanj prepovedanega prehoda čez državno mejo pa je pripomogla k zmanjšanju trajanja in obsega izvajanja prikritih policijskih metod in ukrepov. Izdelana je bila tudi strateška analiza s področja prepovedanih drog.

Strokovnjaki centra za protibombno zaščito so sodelovali pri 4 (0) deaktiviranih eksplozivnih naprav in sredstev, 20 (34) pregledih sumljivih predmetov, 24 (16) ogledih kraja eksplozije, 23 (57) strokovnih in izvedenskih mnenjih, 309 (323) protibombnih pregledih in varovanjih, 112 (102) prevzemih eksplozivnih

naprav v hrambo in uničenje, 14 (50) hišnih preiskavah, 9 (19) drugih nalogah (pri preiskavi terena, pregledu plovil idr.).

Preventivna dejavnost na področju kriminalitete je potekala v obliki svetovanja državljanom po sredstvih javnega obveščanja in sodelovanja v akciji MNZ RS – odprti telefon. Poleg tega je policija izvajala dejavnosti, namenjene zmanjšanju povpraševanja po prepovedanih drogah, in sicer s predavanji ter na okroglih mizah, razstavah, študentski areni ipd. Ljudem je bilo posredovano gradivo, ki opozarja na nevarnosti zlorabe prepovedanih drog in jih poziva k skupnemu ukrepanju zoper preprodajalce.

2 Pregled posameznih področij obravnavane kriminalitete

2.1 Splošna kriminaliteta

2.1.1 Obravnavanje kaznivih dejanj splošne kriminalitete

Število kaznivih dejanj na področju splošne kriminalitete je ostalo na enaki ravni kot leto prej. V letu 2003 je policija obravnavala 69.475 (68.691) ali 1,1 % več kaznivih dejanj splošne kriminalitete kot v enakem obdobju lani. Preiskanih je bilo 40,4 % kaznivih dejanj.

Število obravnavanih kaznivih dejanj zoper življenje in telo se je v primerjavi z letom prej zmanjšalo z 2.906 na 2.844 ali za 2,1 %, preiskanih pa je bilo 93,1 %. Število obravnavanih kaznivih dejanj umora in poskusa umora se je zmanjšalo z 78 na 57, ob koncu leta pa je ostalo nepreiskano le eno kaznivo dejanje, in sicer umor moškega s strelnim orožjem v ljubljanskem hotelu. Streljala sta dva neznanca storilca, domnevno pa naj bi šlo za naročen umor oziroma za obračun med t. i. kriminalnimi združbami (kazensko ovadbo zoper odkrita morilca je policija podala v letu 2004). Policija je vložila kazenske ovadbe zaradi 20 (29) dokončanih umorov. Med primeri, ki so bili pojasnjeni, so bili umor mlajše ženske v okolici Ljubljane, ki naj bi jo ustrelila mati, umor moškega, ki je bil zaradi spora ustreljen v gostinskem lokalu v Postojni, umor invalidnega otroka v Mariboru, storjen z namernim zanemarjanjem, trojni umor iz koristoljublja na Gorjancih pri Novem mestu, umor dveh

deklic, ubitih na grozovit način v Mariboru, česar je bil, skupaj s poskusom umora njune matere, osumljen oče, ter umor brezdomca, ki je bil na grozovit način ubit v Šoštanjju.

Policija je nadaljevala preiskovanje nepojasnjenih umorov in drugih najtežjih kaznivih dejanj zoper življenje in telo iz preteklih let. Nadaljevala je tudi s preiskovanjem primerov pogrešanih oseb, pri katerih obstajajo razlogi za sum, da je bilo storjeno kaznivo dejanje.

Število obravnavanih **kaznivih dejanj zoper spolno nedotakljivost** se je zmanjšalo s 474 na 420 ali za 11,4 %. Med njimi so prevladovala kazniva dejanja spolnega napada na osebo, mlajšo od 15 let; teh je bilo 18,0 % manj kot leto prej, število kaznivih dejanj posilstva in poskusov posilstva pa je upadlo za 18,6 %. Delež preiskanih kaznivih dejanj zoper spolno nedotakljivost je bil razmeroma visok (93,1 %), k čemur je pripomogla tudi okoliščina, da je v veliki večini primerov žrtev poznala osumljenca.

Policija je obravnavala 55.231 (54.853) **kaznivih dejanj zoper premoženje** ali 0,7 % več kot leto prej, preiskanih pa jih je bilo 15.571 ali 28,2 %. Slaba preiskanost je bila med drugim tudi posledica preobremenjenosti nekaterih policijskih enot s primeri premoženjske kriminalitete na območjih z visoko koncentracijo ljudi v večjih blokovskih naseljih in nakupovalnih centrih.

V strukturi premoženjske kriminalitete se je povečalo število navadnih tatvin, vlomov, zatajitev in požigov, zmanjšalo pa se je število ropov ter tatvin in odvzemov motornih vozil.

Število vlomov³ se je povečalo s 16.431 na 16.947 ali za 3,1 %, njihova preiskanost pa je znašala le 14,5 %. Najnižja je bila preiskanost vlomov v stanovanja (9,0 %) in motorna vozila (7,8 %). Podatki kažejo, da so storilci kriminalno dejavnost preusmerili iz stanovanjskih na javne objekte. Povečalo se je zlasti število vlomov v sakralne objekte (s 56 na 87), gostinske lokale (z 806 na 913) in trgovine (s 521 na 558), upadlo pa je število vlomov v stanovanja (z 806 na 532), stanovanjske hiše (z 2.213 na 1.836), počitniške hiše (s 561 na 478) in cestna vozila (s 3.557 na 3.107). Policija je tudi v letu 2003, predvsem na območju PU Ljubljana, obravnavala primere vlomov v stanovanjske hiše zaradi kraje motornih vozil stanovalcev. Več je bilo tudi vlomov v trgovine in bencinske črpalke, kjer so storilci pred dejanjem onesposobili alarmni sistem s prekinitvijo telefonskega voda.

³ Gre za velike tatvine po 1. tč. 1. odst. 212. čl. KZ, brez tatvin motornih vozil.

Število kaznivih dejanj ropa je upadlo s 1.170 na 1.588 ali za 22,3 %, preiskanih pa je bilo 55,1 %. Precej manj je bilo ropov v finančnih ustanovah, saj je njihovo število v primerjavi z letom prej upadlo s 26 na 7. K temu je pripomoglo prijetje kriminalne združbe, ki je več let izvrševala tovrstna kazniva dejanja. Policija je obravnavala tudi tri primere ropov poštarjev in dva primera ropov drugih oseb, ki so prenašale denar. Število pouličnih ropov je padlo s 117 na 110, število roparskih tatvin pa se je povečalo z 78 na 82.

Policija je obravnavala 685 (815) tatvin motornih vozil. Zmanjšalo se je tudi število odvzemov motornih vozil po 216. členu kazenskega zakonika (s 365 na 260). Do tatvin dražjih motornih vozil je pogosto prihajalo tako, da so storilci najprej vlomili v stanovanjsko hišo in poiskali ključe vozila. Storilci so uporabljali tudi sodobne mehanske in elektronske pripomočke in se povezovali s storilci v tujini. Več tatvin dražjih motornih vozil je bilo posledica organizirane kriminalitete mednarodnih razsežnosti. Ukradena vozila višjega cenovnega razreda so največkrat odpeljali v vzhodnoevropske države, vozila srednjega in nižjega cenovnega razreda pa so bila uporabljena za popravilo poškodovanih vozil v Sloveniji. Storilci so z nekaterimi ukradenimi ali odvzetimi vozili prevozili vso državo ne da bi jih odkrili, kar kaže, da kljub dodatnemu usposabljanju policistov ni bil zagotovljen ustrezn nadzor na slovenskih cestah. Za izboljšanje dela policije na tem področju so bile pripravljene smernice za srednjeročno obdobje, v katerih so konkretizirane naloge pri preiskovanju tatvin motornih vozil.

Število kaznivih dejanj požiga se je povečalo z 69 na 101, policiji pa je kljub težavnemu iskanju uporabnih sledi, ker je kraj storitve pri teh kaznivih dejanjih skoraj v celoti spremenjen, uspelo pojasniti 49 (21) požigov.

Policija je obravnavala tudi 258 (234) kaznivih dejanj, katerih predmet je bila kulturna dediščina, med katerimi so prevladovala tatvine, vlomi in poškodovanja tuje stvari. Največ je bilo tatvin iz sakralnih objektov in zasebnih stanovanj.

2.1.2 Obravnavanje mladoletnih žrtev in osumljencev kaznivih dejanj

V letu 2003 je policija obravnavala 3.308 (4.007) ali 17,4 % manj kaznivih dejanj, katerih storitve je bilo osumljenih 2.147 (2.337) mladoletnikov. V skupnem številu ovadenih osumljencev je bilo mladoletnih 11,4 (12,0) %. Zmanjšalo se je tudi število dejanj z elementi kaznivega dejanja, za katere je policija državnemu tožilstvu poslala poročilo o sumu, da so jih storili otroci (s 586 na 564). Z obravnavanimi kaznivimi dejanji je bilo poškodovanih ali oškodovanih 3.229 (3.483) ali za 7,3 % manj otrok in mladoletnikov. V starostni strukturi žrtev se je povečalo število otrok (s 767 na 833), v strukturi kaznivih dejanj pa število kaznivih dejanj odvzemov mladoletne osebe (s 50

na 74) ter zanemarjanja mladoletne osebe in surovega ravnanja (z 220 na 241). Sicer pa so bili otroci in mladoletniki najpogosteje žrtve kaznivih dejanj zoper premoženje (tatvine, izsiljevanja, ropi itd.) in nasilništva, 196-krat (239-krat) pa so bili žrtve kaznivega dejanja spolnega napada na osebo, mlajšo od 15 let.

2.2 Gospodarska kriminaliteta

V letu 2003 je policija obravnavala 7.168 (8.527) gospodarskih kaznivih dejanj ali 15,9 % manj kot v letu prej. Statistična nihanja med posameznimi leti na področju gospodarske kriminalitete, kjer so predkazenski postopki razmeroma dolgotrajni in lahko potekajo tudi več let, so odvisna predvsem od obsega in zahtevnosti preiskovanja posameznih primerov. Policija lahko v nekem obdobju zaključi večje število lažjih primerov, v naslednjem pa ob enaki količini dela manjše število zahtevnejših primerov. Statistični upad v letu 2003 odraža predvsem slednje, saj je posledica preiskovanja zahtevnejših primerov gospodarske kriminalitete in doslednega upoštevanja strokovnih navodil in usmeritev glede prednosti dela na tem področju, na podlagi katerih je policija zaključila sicer manjše število zahtevnejših primerov. Zmanjšalo se je predvsem število obravnavanih kaznivih dejanj ponarejanja in uporabe ponarejenih vrednotnic ali vrednostnih papirjev (z 910 na 120 ali za 86,8 %), poslovnih goljufij (z 2.079 na 1.672 ali za 19,6 %), in poneverb (s 520 na 477 ali za 8,3 %). Manj je bilo obravnavanih tudi drugih t. i. tradicionalnih gospodarskih kaznivih dejanj in gospodarskih kaznivih dejanj z elementi organiziranega kriminala. Povečalo pa se je število kaznivih dejanj izdaje nekritega čeka in zlorabe bančne ali kreditne kartice (z 2.516 na 2.687 ali za 6,8 %) in kaznivih dejanj zoper okolje, prostor in naravne dobrine (s 100 na 152 ali za 52,0 %).

Struktura gospodarske kriminalitete se ni bistveno spremenila, še vedno so prevladovala kazniva dejanja z goljufivim namenom (različne vrste goljufij, ponarejanja in preslepitve).

Policija je na podlagi zakona o odgovornosti pravnih oseb za kazniva dejanja obravnavala 193 (240) kaznivih dejanj, pri katerih so bile poleg fizične osebe kazensko odgovorne tudi pravne osebe. Vloženih je bilo tudi 28 (34) kazenskih ovadb zaradi nedovoljenega odjemanja mineralnih surovin, ki so jih policijske enote obravnavale v skladu z usmeritvami za delo na tem področju.

Po oceni policije se je višina škode, povzročene z gospodarsko kriminaliteto, zmanjšala z 19,5 na 14,3 milijarde tolarjev ali za 27,0 %. Najbolj se je zmanjšala škoda pri poslovnih goljufijah, na višino celotne škode pa je vplivala tudi okoliščina, da policija v letu 2003 ni obravnavala nobenega kaznivega dejanja lažnega stečaja (leto prej je bila s tovrstnimi kaznivimi dejanji povzročena škoda v višini 3,2 milijarde tolarjev).

2.3 Organizirane in posebne oblike kriminalitete

V letu 2003 je bilo obravnavanih 388 (551) kaznivih dejanj, ki so bila po presoji policistov posledica organizirane kriminalne dejavnosti, kar je 29,6 % manj kot leto prej. Statistični upad je posledica prilagoditve policijskega dela, ustreznih priročnikov in računalniškega evidentiranja kaznivih dejanj ostrejšim, Europolovim merilom za identificiranje organizirane kriminalitete, pri čemer morajo biti kumulativno izpolnjeni štirje obvezni in najmanj dva od sedmih neobveznih pogojev.

Na področju **računalniške kriminalitete** sta bili obravnavani 2 (6) kaznivi dejanji neupravičenega vstopa v zaščiteno računalniško bazo podatkov in 12 (17) kaznivih dejanj neupravičenega izkoriščanja avtorskega dela. Upad kaznivih dejanj je posledica manjše intenzivnosti dela na tem področju, saj ta kazniva dejanja odkriva v glavnem le policija. Kriminalisti, zadolženi za preiskovanje računalniške kriminalitete, so sodelovali pri preiskovanju drugih kaznivih dejanj, ki so bila storjena s pomočjo računalniške tehnologije, pripravljali pa so tudi zoper računalniške pirate akcijo, ki v letu 2003 še ni bila izvedena.

Na področju **prepovedanih drog** je policija obravnavala 775 (1.164) ali 33,4 % manj kaznivih dejanj neupravičene proizvodnje in prometa z mamili, od katerih je bilo 124 (194) ali 16,0 (16,6) % posledica organizirane kriminalne dejavnosti. Obravnavala je tudi 271 (370) ali 26,8 % manj kaznivih dejanj omogočanja uživanja mamil. Osumljenci kaznivih dejanj zlorabe prepovedanih drog so bili ovadeni 1.167-krat (1.715-krat). Obravnavanih je bilo tudi 3.744 (4.245) ali 11,8 % manj kršitev zakona o prometu s prepovedanimi drogami. Upad kaznivih ravnanj v zvezi s prepovedanimi drogami ni posledica zmanjšanja njihove ponudbe na ilegalnem tržišču, temveč manj intenzivnega dela policije in nedoslednega izvajanja strategije MNZ RS v boju zoper prepovedane droge ter zaostritve zakonskih meril za odrejanje preiskovalnih dejanj policije. Zaradi zmanjševanja odkritih kaznivih dejanj zlorabe prepovedanih drog so bile izdane dodatne usmeritve za delo policijskih enot.

Med odmevnejšimi primeri so kriminalisti obravnavali mednarodno kriminalno združbo, ki je organizirala tihotapljenje heroina iz Makedonije v Belgijo, Nemčijo in Nizozemsko ter tihotapljenje kokaina v obratni smeri, iz Belgije v Italijo ter na območje bivše Jugoslavije. S sodelovanjem slovenske policije so bile v Zagrebu prijete štiri osebe in zasežena večja količina kokaina. Policija je s hrvaškimi in italijanskimi varnostnimi organi sodelovala tudi pri večmesečni preiskavi zoper kriminalno združbo slovenskih in hrvaških državljanov, ki so prek Slovenije tihotapili prepovedane droge iz območja bivše Jugoslavije v države Evropske unije. Pri tem je bilo prijatih več oseb in zasežena večja količina prepovedanih drog.

Policija je v sodelovanju s carino zasegla nekoliko manjše

količine prepovedanih drog kot v letu prej. Zaradi uživanja prepovedanih drog je umrlo 11 (20) oseb.

V letu 2003 je bilo obravnavanih 148 (175) ali 15,4 % manj kaznivih dejanj **nedovoljene proizvodnje in prometa orožja ali razstrelilnih snovi** kot v letu prej, od tega je bilo 6 (19) kaznivih dejanj posledica organizirane kriminalne dejavnosti. Manjše število kaznivih dejanj je bilo delno posledica zaostritve zakonskih kriterijev za odrejanje preiskovalnih dejanj policije, delno pa manj intenzivnega odkrivanja kaznivih dejanj na državni meji in manj proaktivnega dela pri odkrivanju tovrstnih organiziranih kaznivih dejanj.

Policija je v letu 2003 zlasti uspešno odkrivala in preiskovala **organizirane oblike ilegalnih migracij**. Z uporabo prikritih metod in ukrepov je razbila 10 organiziranih kriminalnih združb, ki so se ukvarjale s tihotapljenjem ljudi, in podala kazenske ovadbe zoper 162 njihovih članov, od katerih je bil 62-im odrejen pripor. Uspeh je bil dosežen na podlagi zgledega sodelovanja kriminalistov iz policijskih uprav, na območju katerih so potekale tihotapske poti, in sodelovanja s hrvaškimi in italijanskimi varnostnimi organi, pri čemer so bile presekane tihotapske poti v več državah hkrati. Sicer pa je bilo skupaj obravnavanih 406 (548) kaznivih dejanj prepovedanega prehoda čez državno mejo, od tega jih je bilo 145 (196) posledica organizirane kriminalne dejavnosti, osumljenci pa so bili ovadeni 744-krat (1.088-krat). Upad kaznivih dejanj in osumljencev je

bil zlasti posledica preusmeritve nedovoljenih migracij. Preiskanih je bilo 287 ali 70,7 % kaznivih dejanj.

Policija je obravnavala 1.177 (987) kaznivih dejanj **ponarejanja denarja**, osumljence pa je ovadila 433-krat (176-krat). Zasegla je 1.731 ponaredkov, in sicer 1.189 ponaredkov slovenskih tolarjev, 425 ponaredkov evrov, 104 ponaredke ameriških dolarjev in 13 ponaredkov drugih valut. V obtoku se je povečalo predvsem število ponarejenih bankovcev za 10.000 SIT in 50 EUR. Policisti so bili uspešni pri preiskovanju ponarejanja domače valute, ki je bila vnovčena v veleblagovnicah, trgovinah in lokalih, nekoliko manj pa pri preiskovanju ponarejanja tujih valut, ki je bila vnovčena v igralnicah, bankah, poštah in menjalnicah. Policija je odkrila poskus storitve kaznivega dejanja ponareditve 140 tisoč bankovcev po 10.000 SIT, s čimer je preprečila za 1,4 milijarde SIT materialne škode, ki bi po mnenju Banke Slovenije lahko ogrozila monetarni sistem države.

Na področju **prostitucije in trgovine z ljudmi** je policija obravnavala 13 (21) kaznivih dejanj posredovanja pri prostituciji, 1 (0) kaznivo dejanje zvodništva in 2 (10) kaznivi dejanji spravljanja v suženjsko razmerje. Pri tem je obravnavala 28 žrtev spolnega izkoriščanja, od tega 4 moške. Manjše število kaznivih dejanj je po oceni policije posledica upada nedovoljenih migracij.

Nekatere zasežene prepovedane droge v letih 2002 – 2003 ⁴

Vrsta zasežene prepovedane droge		2002	2003	Porast/upad (v %)
Heroin	(g)	68.669,52	89.031,51	29,65
	(ml)	167,02	354,56	112,29
Kokain	(g)	55.381,51	1.661,00	-97,00
	(g)	32,53	45,18	38,89
Amfetamini	(tbl)	256,00	218,00	-14,84
	(g)	359,20	43,61	-87,86
Ecstasy	(tbl)	7.876,75	2.831,20	-64,06
	(g)	27.750,89	44.694,86	61,15
Kanabis – rastlina	(kosov)	9.425,00	3.662,00	-61,15
	(g)	1.099.943,57	219.571,29	-80,04
Kanabis (marihuana)	(g)	119,06	588,65	394,41
	(g)	4,14	18,23	340,34
Hašiš	(tbl)	390,30	155,80	-60,08
	(g)	183,97	226,00	22,80
Metadon	(ml)	3.408,1	2.903,80	-14,80
	(tbl)	16,00	80,00	400,00
Benzodiazepini	(ml)	26,25	-	-100,00
	(tbl)	8,00	145,00	1.712,50

⁴ Prikazana je skupna količina zaseženih prepovedanih drog iz postopkov zaradi prekrškov in/ali kaznivih dejanj.

Obravnavanih je bilo tudi 54 (51) **korupcijskih** kaznivih dejanj⁵. Med njimi je bilo razmeroma veliko prijavljenih primerov zahtevanja ali dajanja podkupnine ali darila, 34 kaznivih dejanj t. i. prave korupcije pa je policija sama odkrila. Najbolj se je povečalo število kaznivih dejanj dajanja podkupnine (s 15 na 28), od katerih jih je bilo 20 (0) posledica organizirane kriminalne dejavnosti, in število kaznivih dejanj jemanja podkupnine (z 11 na 17), od katerih jih je bilo 12 (1) posledica organizirane kriminalne dejavnosti. Med korupcijska kazniva dejanja v širšem smislu so po oceni policije spadala tudi nekatera kazniva dejanja zlorabe uradnega položaja ali pravic, zlorabe položaja ali pravic, izdaje uradne tajnosti in zlorabe notranje informacije. Korupcijska kazniva dejanja so bila največkrat odkrita med uslužbenci v občinskih upravah in upravnih enotah.

Na področju **protiteroristične dejavnosti** je policija sodelovala pri pripravi predloga spremembe določil kazenske zakonodaje, pripravila in izvajala je program usposabljanja kriminalistov, povečala je sodelovanje pri preiskovanju sumov terorizma na mednarodni ravni in pripravila problemska poročila in usmeritve za boj z različnimi oblikami mednarodnega terorizma.

Policija je obravnavala 24 (14) **eksplozij**, od katerih sta bili dve posledica samomora, ena posledica umora, ena posledica poskusa umora, sedem posledica izsiljevanja, druge pa posledica nesreč oziroma nepravilnega rokovanja z eksplozivi in nevarnimi snovmi. V sodelovanju z nemškimi varnostnimi organi je uspešno pojasnila eksplozijo izpred nekaj let, pri čemer je ugotovila motiv in odkrila osumljenca. Zaradi posledic eksplozij je v letu 2003 umrlo 7 oseb.

Obravnavanih je bilo 327 (474) kaznivih dejanj **izsiljevanja**. V 3 (13) zadevah so izsiljevale organizirane kriminalne združbe, vsi primeri pa so bili uspešno preiskani. Policija je obravnavala tudi 2.650 (2.354) kaznivih dejanj **ogrožanja varnosti**, 8 (4) kaznivih dejanj **ugrabitve**, ki so bila v celoti uspešno preiskana, 90 (110) kaznivih dejanj **protipravnega odvzema prostosti**, 1 (1) kaznivo dejanje **kršitve enakopravnosti**, 2 (4) kaznivi dejanji **zbujanja narodnostnega, rasnega ali verskega sovraštva, razdora ali nestrpnosti**, in 2 (4) kaznivi dejanji **hudodelskega združevanja**. Obravnavala je tudi 4 (3) kazniva dejanja **tihotapstva**. Osumljenci so tihotapili potrošniško blago, zlasti tekstil v Slovenijo in cigarete v zahodno Evropo.

Viri

1. Poročilo o delu na področju kriminalitete v letu 2003. Uprava kriminalistične policije, MNZ RS – Policija (Ljubljana, februar 2004).
2. Poročilo o delu policije za leto 2003. MNZ RS – Policija (Ljubljana, marec 2004).
3. Uspešnost policije pri reševanju zahtevnejših primerov – odgovor na poslansko vprašanje Igorja Štembergerja. Dopis MNZ RS Državnemu zboru RS (Ljubljana, marec 2004).

⁵ Gre za kazniva dejanja po 162., 247., 248., 267. in 268. členu KZ.

Crime and criminal investigation activity in 2003

Staš Svetek, Senior Crime Investigation Inspector of the Directorate of Criminal Police in the General Police Administration, Ministry of the Interior of the Republic of Slovenia, Štefanova 2, 1000 Ljubljana, Slovenia

The rise lasting several years in the number of criminal offences handled and measures taken by the police in crime control ceased in 2003 and remained at the level of the previous year. A quantitative stabilisation of the trend of recorded crime was most influenced by the following factors: more accurate recording and presentation of police work in this area; a tendency to give investigative priority to less numerous, but more serious and for the investigation more complicated crimes, and finally, a slight improvement in the security situation, having been manifested by a decrease of illegal migrations, a smaller number of reported crimes such as criminal homicides, aggravated assaults, robberies etc., as well as by a smaller number of dead and seriously injured victims of crime.

In 2003, the police laid charges and reports supplementing these charges before prosecuting agencies in relation to 76,643 (77,218) criminal offences, which is 0.7 percent less than the year before. Within the structure of crime handled by the police, there was a moderate rise in the number of property offences (from 54,853 to 55,231), which was due to more frequent burglaries, while the number of criminal offences of general, economic and organised crime statistically decreased. Such a trend was basically the result of a modified methodology of computer registration of criminal phenomena, more severe legal criteria for ordering investigative acts by the police and more rigorous criteria for the definition of organised crime.

In the investigation of criminal offence, the police have made efforts to improve the professional level, which is demonstrated by the larger number of performed crime scene investigations and in the increased extent of forensic, analytical and international activities. In the sphere of economic crime, the police handled more serious cases than a year before, but police work was facilitated by the adoption and implementation of strategies of economic crime control. On the other hand, most difficulties were encountered in the investigation of property crime in larger urban areas, which was mainly due to the inadequate organisation of the police at the local level. In detecting covered forms of crime (such as computer misuse and illicit drug use), the police were still confronted with difficulties arising from the lack of experienced staff and with a slow and inconsistent implementation of adopted strategies.

Key words: crime, crime statistics, criminal offences, suspects, the police, crime investigation activity, Slovenia

UDC 343.3/7 (497.4) »2003«